

UiO • **Institutt for privatrett**
Det juridiske fakultet

Entreprisejuridisk seminar, Holmsbu
1. og 2. september 2016

Agder lagmannsretts dom om Teigar ungdomsskole (LA-2013-175355)

Herman Bruserud

(De interessante) kravene

- Fristforlengelse
 - Byggherreforhold + force majeure (vær / streik)
- Økonomiske krav
 - Plunder og heft (tapt produktivitet og merforbruk av utstyr): 13,6
 - Økt administrasjon: 7,5
 - Løpende rigg i forlenget byggeperiode: 7,2
 - Økte finanskostnader: 2,6
 - Vinterutgifter: 0,6
 - Prisstigning: 1,4

Retten generelle utgangspunkt

Skanska har bevisbyrden for at det er årsakssammenheng mellom forsinkede og/eller mangelfulle tegninger, og forsinket ferdigstillelse og merkostnader. Til dette bemerker lagmannsretten at Skanska ikke må påvise at den enkelte tegning har ført til forsinkelser eller merkostnader. Det er tilstrekkelig at det sannsynliggjøres at omfanget av forsinkede og/eller mangelfulle tegninger har ført til forsinkelser eller merkostnader. Det er heller ikke noe krav om at Skanska må sannsynliggjøre at forsinkede og/eller mangelfulle tegninger er eneste årsak til forsinket ferdigstillelse og merkostnader. Ofte vil det være flere årsaker, hvor noen er entreprenørens ansvar, som for eksempel dårlig organisering av arbeidet, mens andre er byggherrens, som for eksempel dårlig prosjektering. Det må da foretas en fordeling av «skyld», en fordeling som vil være skjønnsmessig.

Retten generelle konklusjon

Lagmannsretten mener at en skylddeling (50/50) gir den mest korrekte fordelingen av ansvaret for, og konsekvensene av, forsinket ferdigstillelse av prosjektet. Dette innebærer at det ved vurderingen av størrelsen på økonomiske krav, hvor byggetiden påvirker størrelsen, skal legges til grunn at partene må dele ansvaret for den forlengede byggetiden. Dette gjelder for Skanskas plunder- og heft-krav (tapt produktivitet og merforbruk av utstyr), Skanskas krav på dekning av kostnader til økt administrasjon, Skanskas krav på dekning av meromkostningene og fortjeneste, Skanskas krav på dekning av ekstra vinterutgifter, Skanskas krav på dekning av ekstra finanskostnader og Skanskas krav knyttet til prisstigning. Ansvarsfordelingen får også betydning for kommunens krav på dagmulkt og byggestrøm.

Rettenns konkrete konklusjoner – økonomiske krav

- Plunder og heft (tapt produktivitet og merforbruk av utstyr):
13,6 /2 = 6,8
- Økt administrasjon: 7,5 /2 = 3,75
- Løpende rigg i forlengt byggeperiode: 7,2 /2 = 3,6
- Økte finanskostnader: 2,6 /2 = 1,3
- Vinterutgifter: 0,6 /2 = 0,3
- Prisstigning: 1,4 /2 = 0,7

Rettenns konkrete konklusjoner – fristforlengelse / dagmulkt

- Sluttfristen: Avtalt 1. desember
- Krevd fristforlengelse: 13. mai 2011
- Pliktig overtakelse etter rettenns vurdering: 23. mars 2011 – faktisk forsinkelse: 113 dager
- Rettenns fastsettelse av fristforlengelsens lengde:
 - Force majeure: 21 dager
 - Gjenstående forsinkelse (113-21) $92 / 2 = 46$
- Kommunens dagmulkt på sluttfrist = 46 dager

Hvordan kommuniserer disse konklusjonene?

Rettens konkrete konklusjoner – økonomiske krav

- Plunder og heft (tapt produktivitet og merforbruk av utstyr):
13,6 /2 = 6,8
- Økt administrasjon: 7,5 /2 = 3,75
- Løpende rigg i forlenget byggeperiode: 7,2 /2 = 3,6
- Økte finanskostnader: 2,6 /2 = 1,3
- Vinterutgifter: 0,6 /2 = 0,3
- Prisstigning: 1,4 /2 = 0,7

46/113 = 40,7 ikke 0,50

Rettens konkrete konklusjoner – fristforlengelse / dagmulkt

- Sluttfristen: Avtalt 1. desember
- Krevd fristforlengelse: 13. mai 2011
- Pliktig overtakelse etter rettens vurdering: 23. mars 2011 – faktisk forsinkelse: 113 dager
- Rettens fastsettelse av fristforlengelsens lengde:
 - Force majeure: 21 dager
 - Gjenstående forsinkelse (113-21) 92 /2 = 46
- Kommunens dagmulkt på sluttfrist = 46 dager